

Pernils amb pedigrí

UdL – Grup Batallé

Introducció

Com es pot augmentar el greix infiltrat de la carn per tal de produir pernils de millor qualitat organolèptica? Aquesta pregunta va iniciar fa ja quinze anys la col·laboració entre el Grup Batallé i la Unitat de Millora Genètica de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària (ETSEA) de la Universitat de Lleida (UdL). Quinze anys després, el Grup Batallé està desenvolupant un sistema integral de millora de la qualitat de la carn i aplicant un marcador genètic patentat per la UdL que permet identificar els porcs més predisposats a generar greix amb més contingut d'àcid oleic.

Context

El punt d'inici de la col·laboració d'aquestes dues organitzacions es va produir quinze anys enrere, en ocasió de la fira de tecnologia ramadera Expoaviga, quan un exalumne de l'ETSEA, Josep Reixach, al capdavant del Departament d'R+D de Selecció Batallé, es va trobar amb Joan Estany, el seu professor de millora genètica animal quan estudiava enginyeria agrònoma a Lleida.

Per part del Grup Batallé, i concretament de l'empresa Selecció Batallé, especialitzada en la selecció i producció dels porcs de la raça duroc, la preocupació era com aconseguir una determinada quantitat de greix infiltrat que assegurés uns pernils curats d'alta qualitat, amb la mínima pèrdua de pes i que garantís un bon aroma i sabor al consumidor.

Per la seva banda, el professor Joan Estany, en aquell moment al capdavant de la Unitat de Millora Genètica de la UdL, estava centrat en l'estudi de la resposta a la selecció en poblacions animals quan s'utilitzen predictors del valor genètic basats en registres fenotípics i en el pedigrí. La Unitat ha tingut sempre un interès evident a col·laborar amb les empreses ramaderes. Val a dir que, per a generar i validar els models predictius, calen dades que només les empreses i els productors poden aportar, així com una clara vocació d'aplicació dels resultats de la recerca.

La trobada que va tenir lloc l'any 2000 va servir per a fer coincidir les dues necessitats complementàries, i de seguida es va configurar un projecte que va ser finançat per una convocatòria pública de suport a la recerca.

Implementació

La primera col·laboració es va centrar a establir models genètics per a millorar els requeriments de quantitat de greix infiltrat. Al cap de dos anys i amb l'obtenció de resultats positius, la col·laboració es va centrar en la millora de la qualitat del greix, particularment del contingut d'àcids grassos monoinsaturats, en especial de l'oleic. Una estratègia interessant per a millorar la qualitat del greix és substituir el greix saturat per l'insaturat, considerat més saludable i amb millors propietats organolèptiques, sobretot pel que fa a gust i aroma.

En pocs anys la col·laboració entre totes dues organitzacions s'havia consolidat i va permetre generar noves oportunitats de recerca i desenvolupament a partir dels resultats que s'anaven obtenint i les necessitats i els interessos de l'empresa.

Els projectes duts a terme en aquests quinze anys han permès acumular un bon nombre de mostres de carn i greix de la població duroc de Batallé, de les quals es coneix la referència genealògica completa. Encreuant la informació fenotípica i genealògica amb variacions en la seqüència d'ADN, l'equip de recerca del doctor Estany va descobrir una variant genètica en el promotor del gen que transforma els àcids grassos saturats en monoinsaturats. Aquest marcador genètic permet identificar i seleccionar els exemplars duroc que tenen un potencial per a produir greix amb més proporció de greix monoinsaturat.

No fa gaire, a principis del 2015, la UdL ha obtingut la patent de la tècnica per a detectar aquest marcador genètic i ha donat llicència exclusiva al Grup Batallé per a aplicar-la en la selecció dels animals.

Actualment totes dues organitzacions estan treballant en dos àmbits de col·laboració: d'una banda, la sistematització de l'aplicació de la llicència de la patent sobre la variant genètica que millora la proporció de greix monoinsaturat de la carn de porc i, de l'altra, el projecte de recerca QUALIGEN, que té com a objectiu millorar la qualitat nutricional i tecnològica de la carn de porc mitjançant l'aplicació de tècniques genòmiques i nutrigenòmiques, que es desenvoluparà durant els propers tres anys.

Avaluació

El present projecte reflecteix la consolidació de la col·laboració entre una empresa i un grup de recerca. Ha estat un procés basat en la confiança que donen els resultats i que, de la mateixa manera que la millora genètica requereix treballar amb generacions d'animals, és una construcció que demana temps.

L'empresa valora molt positivament els resultats de la recerca i l'impacte que ha tingut en el desenvolupament del negoci, en consolidar els seus productes curats en la banda alta de la gama i permetre obrir nous mercats (Japó, Corea, Singapur, entre d'altres), en què la carn fresca amb infiltració de greix és molt apreciada.

Per part de la Unitat de Millora Genètica, la col·laboració ha permès desenvolupar recerques i publicacions, i oferir a estudiants i joves investigadors l'oportunitat de treballar en un context

industrial. De fet, el Grup Batallé ha incorporat diversos professionals provinents del grup de recerca.

Ambdues parts destaquen la importància de la confiança i la flexibilitat a l'hora de definir objectius, i la metodologia de treball com a clau per a una relació de llarga durada.

En aquest cas, la relació de confiança i comprensió ha possibilitat resoldre els diferents reptes. És important destacar que l'equip de recerca ha sabut adaptar-se a les necessitats comercials i al funcionament de l'empresa, com per exemple la disponibilitat i les condicions d'accés a la presa de mostres a l'escorxador. Per tot això els implicats per ambdues bandes destaquen que el component personal ha estat essencial per a l'èxit d'aquest projecte.

